

SZEREG SYCZĄCY:

Zacznijmy od tego, kiedy powinniśmy wymagać użycia głosek syczących od naszych Maluchów? Około 3 urodzin powinno ustępować już zmiękczenie głosek („siowa'-sowa) i od tego momentu zaczynamy bacznie zwracać uwagę, czy u dziecka pojawiają się głoski, o których dziś mowa.

Kiedy mamy problem? Wtedy, jeśli dziecko:

Pomimo skończonych 3 lat, uparcie zmiękcza wyrazy („plosię”-proszę);

Wypowiada wprawdzie głoski syczące, ale podczas mówienia wkłada język między zęby (seplenienie międzyzębowe);

Gdy pomija głoski w wyrazie i nie realizuje ich przez to wcale;

Gdy zastępuje je innymi głoskami.

Kiedy głoski brzmią inaczej, nieczysto.

Głoski s, z, c, dz są głoskami dentalizowanymi (zębowymi).

Ich artykulacja polega na zbliżeniu do siebie siekaczy górnej szczęki i żuchwy, co w efekcie nadaje tym głoskom charakterystyczne brzmienie (wydychane powietrze przepływające w środkowej płaszczyźnie języka trze o brzegi siekaczy). Usta są rozchylone (jak przy uśmiechu).

Głoska s

Podczas artykulacji głoski s czubek języka przylega do wewnętrznej powierzchni dolnych siekaczy, boki języka przylegają do wewnętrznej powierzchni górnych zębów i dziąseł. W linii środkowej języka tworzy się wąska rynienka, przez którą przepływa strumień wydychanego powietrza”;

3, 2, 1 start – zaczynamy:

I Ćwiczenia artykulacyjne:

Ćwiczenia języka

1. Liczenie dolnych zębów czubkiem języka po wewnętrznej stronie.
2. Oblizywanie językiem wewnętrznej powierzchni dolnych zębów.
3. Dotykanie czubkiem języka wewnętrznej powierzchni dolnych siekaczy z równoczesnym wybrzmiewaniem głoski [e],
4. Zlizywanie czubkiem języka dżemu lub masła czekoladowego z dolnych dziąseł.
5. Energiczne wyrzucanie czubka języka zza dolnych zębów - zabawa Wymiatanie śmieci.

Ćwiczenia oddechowe:

1. Dmuchanie na chorągiewki i wiatraczki.
2. Dmuchanie na płomień świecy w odległości niepozwalającej zdmuchnąć płomyka, lecz wyginać go pod wpływem dmuchania – zabawa: Tańczący płomyczek.
3. Dmuchanie na papierowe łódki pływające w misce z wodą.
4. Zdmuchiwanie kulki waty kosmetycznej z ręki – zawody: Kto dmuchnie dalej.
5. Wydmuchiwanie baniek mydlanych.
6. Dmuchanie na papierowe ozdoby zawieszane na nitkach o różnej długości ponad głową ćwiczącego.
7. Dmuchanie na papierowe kulki po wytyczonej trasie narysowanej na podłodze – zabawa: Wyścigi samochodowe.
8. Przedmuchiwanie piłeczki pingpongowej do osoby siedzącej na przeciwko – zabawa: Mecz piłkarski.
9. Dmuchanie przez rurkę do wody, aby tworzyły się pęcherzyki powietrza – zabawa: Gotowanie wody.
10. Nadmuchiwanie balonów, zabawek i piłek z folii.
11. Próby gwizdania.
12. Zdmuchiwanie lekkiego przedmiotu z ręki, np. piórka, kłębka waty, papierowej kulki.
13. Rozdmuchiwanie: chrupek, ryżu, kaszy, pociętej gąbki lub kawałków styropianu.
14. Gra na instrumentach muzycznych: organkach, trąbce, gwizdku.
15. Gra na grzebieniu owiniętym cienką bibułą.
16. Dmuchanie na piórko, aby unosiło się ponad głową osoby ćwiczącej.
17. Rozdmuchiwanie plamki farby wodnej na podkładce z tworzywa sztucznego

Ćwiczenia warg

1. Rozciąganie warg do uśmiechu i wymawianie głoski [i],
2. Naprzemienny uśmiech z pokazywaniem zębów, a następnie zasłanianiem ich wargami.
3. Układanie ust do uśmiechu i powrót do pozycji neutralnej.
4. Wydawanie odgłosów z rozciągniętymi kącikami ust:
 - kozy - **me, me**,
 - barana - **be, be**,
 - kurczątko - **pi, pi**,
 - śmiechu - **hi, hi**.
5. Pokazywanie szerokiego uśmiechu, a następnie ściąganie ust, jak przy głosce [u].

Ćwiczenia rytmizujące

1. Wskaż ten wyraz, który się nie rymuje np. :
zapalki – cymbalki – lis
zebra – słoń – dłoń
2. Dzielenie wyrazów na sylaby z klaskaniem:
ce - bu – la, sa – mo - lot, pa - lec, bu - ty,
3. Marsz po pokoju w rytm podany przez prowadzącego na bębnieku (lub wyklaskiwany).

Ćwiczenia słuchowe

1. Logopeda wypowiada naprzemiennie „s”, „sz” i „z”, gdy dziecko usłyszy „s” uderza w bębenek (klaszcze)
2. Prowadzący wypowiada naprzemiennie sylaby z „s” i z „sz”(sa, sza, so, szo, se, sze, su, szu, sy, szy) gdy dziecko usłyszy sylabę z „s” uderza w bębenek (klaszcze).
3. Prowadzący wymawia wyrazy z głoską „s” lub „sz”. Dziecko uderza w bębenek, gdy słyszy wyraz z głoską „s” (klaszcze).

Przykłady wyrazów:

syrop, seler, szkoła, szafa, sanki, samochód, sos, szok, szelki, sernik

Mięśnie rozgrzane, co dalej?

Tak wygląda buzia przy wymowie głosek

„s”, „z”, „c”, „dz”:

szeroki uśmiech, zęby przybliżone, język za dolnymi zębami.

Zaczynamy od ustawienia wszystkiego w buzi.

Następny etap to wywołanie głoski s:

Przedłużamy głoskę C – dzięki temu usłyszymy długie csssss.

Ciche wypowiedanie szepciem głoski Z (o ile jest ona już w słowniku dziecka).

Mówienie ze szpatułką w buzi. Dziecko kładzie ją sobie płasko na języku i zbliża do siebie zęby. Dzięki temu szpatułka “trzyma” język na dole płasko. Oczywiście z czasem powoli odchodzimy od tego – to tylko ćwiczenie początkowe, które pomaga zrozumieć dziecku jak ma wyglądać układ języka w buzi.

Prawidłowa wymowa głoski s w sylabach:

- spółgłoska „s” w nagłosie: se, su, so, sa, sy,
- spółgłoska „s” w śródgłosie: ese, usu, oso, asa, ysy,
- spółgłoska „s” w wygłosie: es, us, os, as, ys
- spółgłoska „s” w śródgłosie: usa, osa, asa, esa, ysa, isa
use, ose, ase, ese, yse, ise
usy, osy, asy, esy, ysy, isy
usu, osu, asu, esu, ysu, isu
usi, osi, asi, esi, ysi, isi

Prawidłowa wymowa głoski s w wyrazach:

1. Ćwiczenie: czytanie wyrazów z „s” :

sanki, sandały, sałata, sad, sąd, seler, sekunda, syrena, sok, serek, sól, sen, sukienka, sobota, sopel, syn, syndyk, sypialnia, itp.;klasa, masa, osa, kasa, łysy, bosy, wesele, miska, pisak, fasada, masło, kosa, piasek, rosa, itp.;nos, kos, las, pas, lis, los, bas, kłos, głos, pies, gaz, gład, długopis, adres, tygrys, ananas, arbuz, kaktus

2. Przeczytaj wyrazy z ćwiczenia 4. Z podziałem na sylaby: san-ki, san-da-ły

3. Prowadzący mówi sylabę, a dziecko wyraz z tą sylabą, następnie zamiana ról:

Np.: sa sałta, asa klasa, as bas,
se sekunda, ese wesel, es stres,
sy syrena, ysy łysy, ys zgryz,
so sobota, oso bosy, os włos,
su sukienka, usy kusy, us i mróz,

4. Połącz w pary wyrazy wg pierwszej głoski, przeczytaj wyraźnie każdy wyraz:

lis	autobus	kaktus	globus	bas
brudas	las	kłos	ananas	grubas

5. Pokoloruj sylaby tak aby powstał wyraz:

STER	PEL
SO	NATORIUM
SA	TA
SY	DOKU
SOR	TOWNIA
SU	NA
SAR	NEK
STU	DENT

6. Połącz w pary wyrazy wg pierwszej głoski, przeczytaj wyraźnie każdy wyraz:

lis	autobus	kaktus	globus	bas
brudas	las	kłos	ananas	grubas

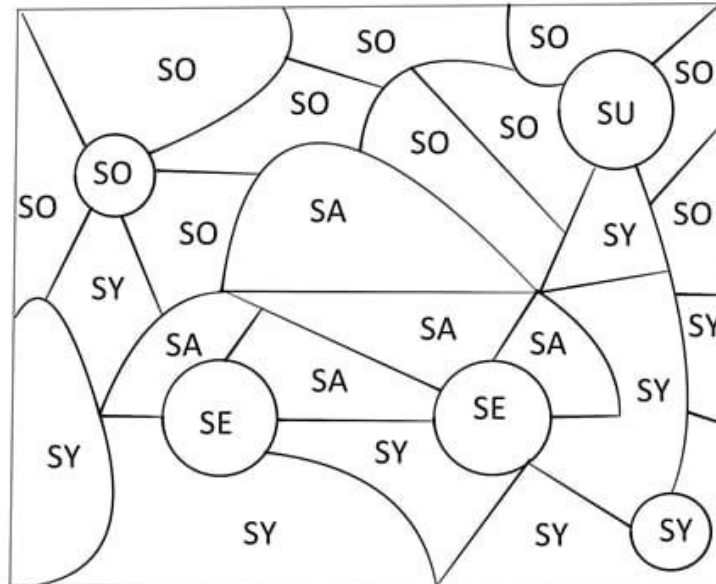
7. Wykreśl jedną literę, aby otrzymać prawidłowy wyraz. Powiedz otrzymane słowo wyraźnie:

Seryce, słońce, seloer, szanki, sukijenka, serynik, suseły, saelka, smuteas

8. Przeczytaj połączenia wyrazowe wyraźnie spróbuj ułożyć z nimi zdania

SELEDYNOWA SUKNIA	SŁODKI SEREK	SKLEPOWA KASA	DESKA DO PRASOWANIA
SALON SAMOCHODOWY	SAMOTNY SŁOWIK	NIEBIESKI RYSUNEK	KAPUSTA NA BIGOS
SENNA SOWA	SPORTOWE SPODNIĘ	WYSŁANY LIST	WESOŁY PIESEK
SŁONA SAŁATKA	SMUTNY SUSEŁ	BOSA STOPA	NIEBIESKI DŁUGOPIS

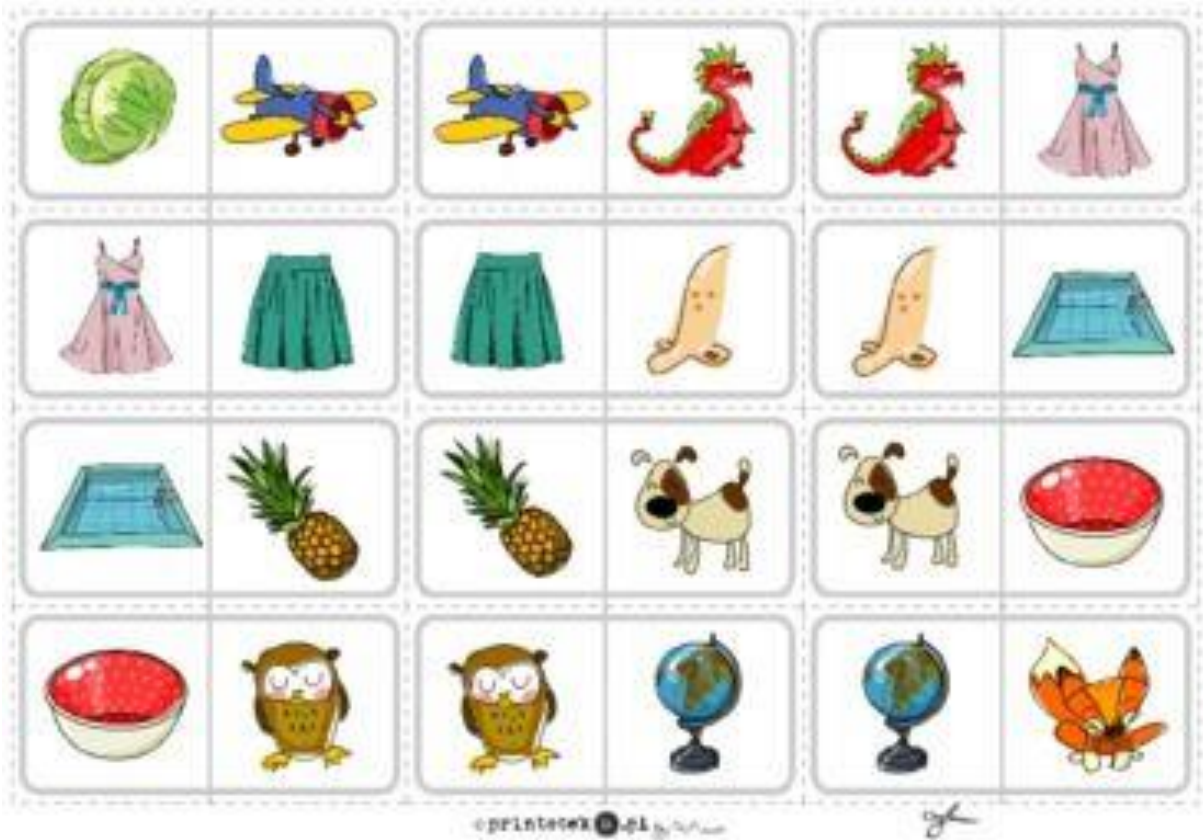
9. Pokoloruj zgodnie z instrukcją, każdą sylabę powiedz wyraźnie:

10. A teraz weź kostkę, pionki i zagraj w grę. Zasady możesz sam ustalić. Pamiętaj, aby wyraz na polu, na którym staniesz wypowiedzieć dokładnie i starannie. Możesz też z tym wyrazem ułożyć zdanie.

KASA	SUSEL	KIELBASA	ANANAS	KAPUSTA	SASANKA	TYGRYS	MISKA	SOK	PAS
SAKSOFON									MASKA
LIST									PISANKI
NOS									SANKI
SUKIENKA									PIES
START/META									SOWA
SOSNA									DLUGOPIIS
SMOK									KAPUSTA
OSA									SAMOLOT
KAKTUS									LIS
SANDALY	LASKA	NOTES	SALATA	AUTOBUS	SÓL	USTA	LAS	SAMOCHÓD	OGNIŚKO

11. Wytnij obrazki (po przerywanej linii) i zagraj w domino

Kiedy opanujesz prawidłową wymowę sylab i wyrazów, pora na zdania i wierszyki

Przeczytaj głośno i wyraźnie, pamiętaj o prawidłowej wymowie głoski s.

Zdania do przeczytania:

Kłosa owsa są suche.

Samochód to pojazd.

Nad stawem lata osa

W stawie pływają wąsate sumy.

Smyk słucha swojej mamy.

O ósmej Sara wstąpiła do sklepu po słoik sałatki i masło.

Justyna postawiła bosą stopę na stopniu schodów.

Kosmos jest daleko stąd.

Ten kompas jest popsuty, bo odsyła mnie na wschód.

Mój umysł jest pełen pomysłów.

Posłowie w sejmie głosują nad ustawą.
W basenie pluska woda.
Na mapie są miasta i wioski.
W schowku samochodowym jest mapa Polski.
Ja idę stąd, a ty stamtąd.
Mam sto doskonałych pomysłów.
Sobotni występ był wspaniały.
Ostatnio jadłam smakowite kluski z sosem.
Piesek spał spokojnie po skonsumowaniu mięsa.
W słowniku są opisane angielskie i polskie słowa.
Sebastian skasował bilet do miejskiego autobusu.
W sosnowym lesku spotkałam sowę i lisa.
W salonie pod sofą są schowane maski psa, słonia i tygrysa.
Z tej kapusty mama ugotuje bigos.
Na stoliku stoi miska pełna surówki.
Sonia intensywnie płąsa po sali.
Skakanka Sylwii jest jasnoniebieska.
Nasypałam suchego piasku do słoika.
Skały spadły na mostek.
Mama spakowała walizki na wyjazd.
Stodoła stoi nad stawem.
Lisy są schowane w lesku.
Sabinie smakują słodkie mentosy.
Justyna ogląda „Ostatni Bastion”.
Stefan jest skupiony na występie.
Na pustyni panuje niesamowita posucha.
Miska piaska jest pusta.
W salonie koło sofy jest stolik.
Na stole stoi miska pełna ananasów.
Sukienka wyschła na wiosennym słońcu.
Ta piosenka jest smutna, a ja lubię wesołe.
Pieski lubią mięsko i kiełbaski.
Bobas jest w wózku.

Wierszyki do przeczytania:

Smok w sklepie

Smok do sklepu był wysłany
po dwie miski, ser, banany.
W sklepie spotkał dwa jagnięta,
o sprawunkach nie pamiętał.
Mama smoka posmutniała,
tak sprawunki skwitowała:
Nie ma sera, nie ma misy.
Oto notes.
W nim rób spisy.

Skakanka

Hela ma skakankę, ma skakankę Hanka.
Hop, hop!
Podskakują od samego ranka.

Skarby

U Sabiny na stoliku
różnych skarbów jest bez liku:
spinka, kostka, dwa napastrki,
smacznych pestek ze dwie garstki,
smok wawelski papierowy,
serce, słonik plastikowy,
serpentyna i sakiewka
i niebieska chorągiewka.

Osa

Bzyka, bzyka mała osa.
Bzyka osa koło nosa.
Co więc zrobię z tym natrętem?
Klasnę w ręce i odpędzę.

Skarby

U Sabiny na stoliku
różnych skarbów jest bez liku:
spinka, kostka, dwa napastrki,
smacznych pestek ze dwie garstki,
smok wawelski papierowy,
serce, słonik plastikowy,
serpentyna i sakiewka
i niebieska chorągiewka.

Rarytasy Stasia

W swoim małym pokoiku
Staś ma mnóstwo smakołyków:
serek wiejski, chleb sojowy,
słodki soczek truskawkowy.
Jest sałatka owocowa,
i rolada kokosowa,
słodki deser sezamowy,
wielki tort marcepanowy,
ostra pasta łososiowa,
galaretka brzoskwiniowa.
Są sardynki, zupa z suma,
ser podlaski i salami,
pyszny sernik z bakaliami,
sękacz, ciastka i ciasteczka,
miska pełna ananasów,
Staś ma mnóstwo rarytasów.

Samolot

Lecą, lecą samolotem. Widzą z góry dachy, las.
Miękkie chmurki, a nad nimi
na tle nieba słońca blask.

Słówka

Zapytała mądra sówka

– Jak piszemy trudne słówka:

stół, klasówka, suwak, pustka,

sum, truskawka, sokół, chustka?

i pytała ciągle sówka:

Jak piszemy trudne słówka:

Sówka, pusty, mus i usta

i spódnica i kapusta

Ósma klasa

Cała klasa ananasy, ananasy z ósmej klasy.

Są: prymusy, obiboki,

leniuchowce, stroi- figle

zasadowce, komórkowce, podlizusy, cukrominki,

pacanowce i sportowcy, a na końcu naukowcy.

“Smutny zamek”

W zaklętym zamku

za gęstym starym, lasem,

zamieszkał znany złotnik

zwał się Zenobiusz Smutasek.

Smutny był zawsze rano,

bo dzionek zamglony.

Smutny był też z wieczora,

bo był niezwykle zmęczony.

Smutno było na zamku.

Zabaw, muzyki brak

i tylko złoty zegar

odliczał smutno tik – tak

Filmik z głoską s:

https://www.youtube.com/watch?v=JK98N3n_Yjo

Gry i zabawy – głoska s:

<https://wordwall.net/pl/resource/1526860/logopedia/wyrazy-z-g%C5%82osk%C4%85-s>

<https://wordwall.net/pl/resource/1253382/logopedia/nazwa-z-g%C5%82osk%C4%85-s>

<https://wordwall.net/pl/resource/1472046/s%C5%82owa-z-g%C5%82osk%C4%85-s-gdzie-s%C5%82yszysz-sss>

<https://wordwall.net/pl/resource/1506814/logopedia/memory-z-g%C5%82osk%C4%85-s>

<https://wordwall.net/pl/resource/1077475/logopedia/zagadki-z-g%C5%82osk%C4%85-s-nag%C5%82os-%C5%82atwe>